

Nr 187

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pansartruppernas och pansarinfanteriets fredsorganisation.

(1:a avd.)

I propositionen nr 173 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 27 april 1962, föreslagit riksdagen att godkänna vad departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll föreslagit angående omorganisation av pansartrupperna och pansarinfanteriet.

I arméns krigsorganisation ingår stridsvagnsförband (motsvarande) i första hand i pansarbrigaderna men också i vissa självständiga, lägre pansarförband, såsom kårpansarbataljoner, kårstridsvagnskompanier m. fl., och i infanteribrigaderna. Pansarinfanteri ingår i pansarbrigaderna och, ehuru endast med mindre styrkor, i vissa av de självständiga, lägre pansarförbanden.

De nuvarande pansarbrigaderna utbildas och krigsorganiseras i princip så, att pansarregementena Göta pansarlivgarde (P 1), Skånska pansarregementet (P 2) och Skaraborgs pansarregemente (P 4) utbildar stridsvagnsdelarna och att pansarinfanteriregementena Södra skånska infanteriregementet (I 7), Södermanlands regemente (I 10) och Älvsborgs regemente (I 15) utbildar pansarskyttedelarna till de olika pansarbrigaderna. Detta system innebär, att pansar- och pansarinfanteriregementena måste samarbeta i stor utsträckning för att samövningar mellan stridsvagns- och pansarskytteförband skall kunna genomföras. I nuläget samarbetar sålunda P 1 och I 10 inom IV. militärområdet, P 2 och I 7 inom I. militärområdet samt P 4 och I 15 inom III. militärområdet.

För pansar- och pansarinfanteriutbildningen erforderliga utbildningsanstalter bör enligt chefen för armén organiseras som blandade pansarregementen, d. v. s. vid varje regemente skall såväl stridsvagnsförband som pansarskytteförband utbildas. Detta gäller både under första tjänstgöringen och under repetitionsövningar i krigsförband.

Varje blandat pansarregemente bör ha en utbildningskontingent av sådan storlek och sammansättning, att en övningsbataljon kan organiseras som pansarbataljon under senare delen av första tjänstgöringen.

Varje blandat pansarregemente skall ha sådana utbildningsbetingelser,

alt utbildningen kan bedrivas i huvudsak oberoende av andra utbildningsanstalter. Varje regemente bör sålunda disponera ett övningsfält, som medger strid i pansarbataljon. Tillgång måste finnas till ett skjutfält, som medger stridsskjutning avseende samverkan mellan stridsvagns- och pansarskyttekompanier. Ett dylikt skjutfält kan vara gemensamt för flera närbelägna pansarregementen.

Varje blandat pansarregemente måste från ekonomisk synpunkt samt med hänsyn till materielberedskapen disponera anläggningar för förvaring, vård och reparation av de stridsfordon som erfordras för utbildningen under hela utbildningsåret.

I föreliggande proposition föreslås att principbeslut fattas om att omvandla de nuvarande pansarregementena P 1, P 2 och P 4 samt de nuvarande pansarinfanteriregementena I 7 och I 10 till s. k. blandade pansarregementen, d. v. s. regementen vid vilka skall bedrivas både stridsvagns- och pansarinfanteriutbildning. Det tredje av de nuvarande pansarinfanteriregementena, I 15, bör på grund av otillräckligt övningsfält icke omvandlas till pansarregemente. I stället föreslås att Norra skånska infanteriregementet (I 6) omvandlas till blandat pansarregemente. Om så sker, bör I 15 i fortsättningen utbilda personal i huvudsak endast för infanteribrigad. Vidare föreslås, att det nuvarande Gotlands infanteriregemente (I 18) och det därtill anslutna pansarkompaniet P 1 G skall bilda ett blandat pansarregemente. De blandade pansarregementena jämte det nuvarande pansarförbandet Norrbottens pansarbataljon (P 5), vissa utbildningsanstalter samt, därest ett sådant efter ytterligare utredningar befinnes böra tillkomma, ett mindre förband inom II. militärområdet föreslås sammanförda till ett fredstruppslag, benämnt pansartrupperna.

Utskottet. Det nuvarande utbildningssystemet vid pansartrupperna och pansarinfanteriet innebär bl. a., att samtliga pansar- och pansarinfanteriregementen måste samarbeta i stor utsträckning för att samövningar mellan stridsvagns- och pansarskytteförband skola kunna genomföras. Detta medför att en del av berörda regementen måste under långa tider förlägga sina utbildningsförband utanför förläggningssorten med stora transport- och traktamentskostnader samt tidsödande förflyttningar som följd.

Enligt det föreliggande förslaget skola för pansar- och pansarinfanteriutbildningen erforderliga utbildningsanstalter organiseras som blandade pansarregementen. Detta innebär, att vid varje sådant regemente skola utbildas såväl stridsvagnsförband som pansarskytteförband.

De av Kungl. Maj:t nu framlagda förslagen till fredsorganisatoriska förändringar synas innebära möjligheter att åstadkomma — förutom kostnadsbesparingar — ökad effekt från såväl operativ synpunkt som utbildnings- och beredskapssynpunkt.

Med hänsyn till det anförda och då utskottet icke funnit något vara att erinra mot enskildheterna i förslaget vill utskottet tillstyrka, att principbeslut fattas om omorganisation av pansartrupperna och pansarinfanteriet i enlighet med vad Kungl. Maj:t förordat.

Hinder bör emellertid icke föreligga för Kungl. Maj:t att göra de ändringar i principbeslutet som — bl. a. i fråga om Norra skånska infanteriregementet (I 6) och Älvsborgs regemente (I 15) — kunna föranledas av de ytterligare överväganden, som kunna följa av riksdagsbeslutet i anledning av 1962 års försvarskommittés arbete. Utskottet förutsätter därvid, att de speciella erfarenheter, som vunnits vid I 15 beträffande pansar- och pansarskyttetjänst, på lämpligt sätt tillvaratagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må godkänna vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 27 april 1962 föreslagit angående omorganisation av pansartrupperna och pansarinfanteriet.

Stockholm den 4 december 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Fritz Persson, Rikard Svensson, Bengtson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Svärd, Källqvist och fru Myrdal; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, Andreasson, Eliasson i Sundborn, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Lassinantti, fröken Karlsson, herrar Löfroth och Nelander.